

L'Ametlla de Mar. Assemblea en la qual els veïns d'aquest poble demanaren el desmantellament dels grups nuclears de Vandellòs.

26 ENTITATS TARRAGONINES DEMANEN LA IMMEDIATA PARALITZACIÓ DE VANDELLÒS

Pànic als carrers

Dijous passat, una setmana després que s'incendiés una turbina de la central nuclear Vandellòs I, l'alarma tornava a aquesta zona de les comarques tarragonines en fer-se evident una densa fumera provocada per un curt circuit en un transformador auxiliar del segon grup d'aquesta central. Aquest fet es va veure especialment a l'Ametlla de Mar, on molts veïns, enduts pel nerviosisme, i el pànic, van estar a punt d'abandonar les seves cases.

Cinta S. Bellmunt

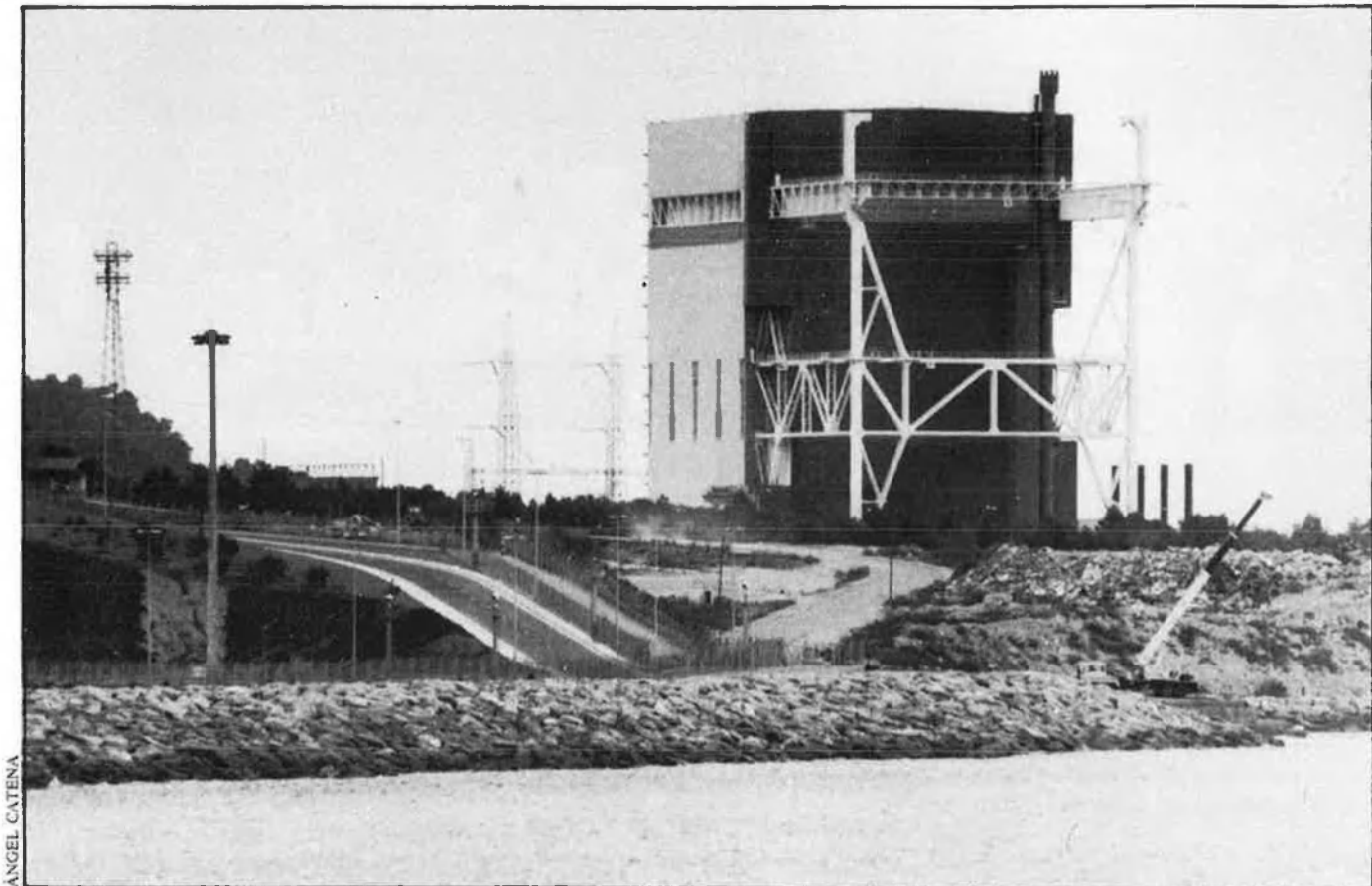
Govern Civil de Tarragona va considerar exagerades les reaccions populars i va assegurar que «aquesta avaria no ha tingut cap importància perquè la central estava aturada». De la mateixa manera va respondre el Consell de Seguretat Nuclear i fonts de la central. Aquestes afirmacions contrasten, però, amb les valoracions que d'aquesta nova avaria va realitzar el Servei Mundial d'Informació sobre l'Energia (WISE) que va manifestar que «el fet que hagi cremat aquest transformador, que ha de fer entrar energia de l'exterior, podria suposar

que Vandellòs I es quedés sense energia, i això és perillós perquè, encara que el reactor està aturat, exigeix que continuïn funcionant els sistemes de refrigeració».

Aquella mateixa tarda se celebraven plens extraordinaris als municipis de l'Ametlla de Mar, Pratdip, Mont-roig del Camp i Tivissa per aprovar mocions referents a demanar la paralització de les centrals nuclears i denunciar la inoperància del Pla d'Emergència Nuclear per a la província de Tarragona (PENTA). Als plens van assistir multitud de veïns enormement preocupats per les poques garanties de seguretat que ofereixen les centrals nuclears que tenen a tocar dels seus termes mu-

nicipals. A més, als pobles es viu una psicosis d'accident nuclear que ha alterat el ritme habitual de treball de la gent, ja que sovint aturen la seva tasca per plantejar-se el risc a què es veuen sotmeses les seves vides.

D'aquesta manera l'Ajuntament de l'Ametlla de Mar, que va ser el més radical de tots, va decidir demanar la dimissió del governador civil de Tarragona, Ramón Sánchez, i va acordar sol·licitar el desmantellament de les quatre centrals nuclears que hi ha a Catalunya: dues a Ascó i dues a Vandellòs. També va optar per la sortida del PENTA. L'alcalde d'aquesta localitat, Pere Margalef, considera que pot actuar així perquè compta amb el su-

ANGEL CATENA

Vandellòs I.

port del seu poble. «Els veïns estan molt excitats per descobrir que amb l'incendi de la turbina del dia 19 ens hi hem jugat la vida i és molt greu que juguïn amb la vida dels ciutadans».

A Mont-roig del Camp es va aprovar un requeriment adreçat al govern central i al Consell de Seguretat Nuclear perquè es paralitzi el funcionament de Vandellòs I i II. També s'ha demanat que el PENTA quedi en sus-

pens fins que es compleixi el conveni signat l'octubre de 1987 entre el Ministeri d'Obres Públiques i Urbanisme, la Direcció General de Protecció Civil, la Generalitat i la Diputació de Tarragona sobre les accions a emprendre per esmenar les mancances d'aquest pla d'emergència. L'alcalde de Mont-roig, Josep Maria Aragonés, va deixar clar en el transcurs del ple que el municipi no col·laborarà més en el PENTA, «tot

i que, per desgràcia, no podem marxar d'aquest pla perquè estem a un radi de 10 quilòmetres de la central. I hem d'estar aquí clavats. Ara bé, no podem acceptar col·laborar amb l'enganyifa que ens ha fet el governador civil dient que el PENTA funciona».

Josep Maria Aragonés opina, a l'igual que els alcaldes de Tivissa, Pratdip i l'Ametlla de Mar, que si Vandellòs I torna a funcionar, «més que benefi-

MONTSERRAT ROIG

EL CANT DE LA JOVENTUT

El Balanci, 222. 176 pàgines

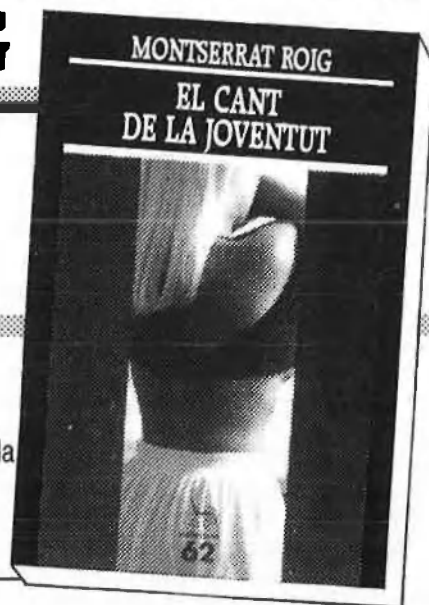

edicions

62

Entre la poesia i la ironia, l'autora ens parla de la joventut perduda, del sexe i la mort, de la memòria i l'oblit i, en darrer terme, de la necessitat, encara, de les paraules.

De venda a totes les llibreries

ÀNGEL CATENA

Els alcaldes de l'àrea de Vandellòs es reuneixen amb el governador civil de Tarragona, Ramón Sánchez i li anuncien la seua eixida del pla Penta.

ci portarà la ruïna d'aquests pobles». Cal assenyalar que d'aquests tres pobles només són unes 15 persones en cadascuna d'aquestes localitats les que depenen econòmicament de la central. L'indret que sí que depèn més de la central nuclear que ens ocupa és Vandellòs, ja que unes 300 famílies tenen com a principal font d'ingressos el que els homes guanyen treballant-hi. Per això la reacció de l'alcalde de Vandellòs, Carles Barceló, no ha estat tan radical i s'ha limitat a denunciar judicialment la inoperativitat del PENTA.

L'alcalde de Mont-roig del Camp ha estat el que més ha insistit en el fet que «si no tanquen les nuclears, acabaran amb la nostra economia i amb la nostra salut. El turisme, per posar un exemple, deixarà de venir a aquestes comarques perquè els agafarà por i marxaran a unes altres localitats». Cal assenyalar que el turisme és una de les principals fonts d'ingressos dels pobles que ens ocupen, ja que les seves platges, el clima agradable i l'òptima oferta hotelera de què disposen fan que els turistes estrangers i nacionals vinguin a passar els seus dies de vacances i, moltes vegades també, actuïn com a poblacions idònies per a segones residències.

En aquest sentit, el Comitè Antinuclear de l'Ametlla de Mar, que s'ha

constituït després de l'incendi en la turbina del dia 19, ha comentat que «en només una setmana ja s'han cancel·lat reserves hoteleres, i algunes persones, que tenien encarregades la construcció de segones residències a aquestes localitats, han donat ordre a les respectives constructores que paraltzin els projectes».

A l'Ametlla de Mar és on el sentiment popular antinuclear és més evident. El poble és ple de pancartes que exigeixen la paraltzació de les centrals nuclears: «Fora nuclears», «Salvem les nostres vides», «Nuclears no, vida sí», són els lemes preferits per a expressar el seu malestar per la presència de grups nuclears a la rodalia dels municipis.

La població ha retret a les autoritats la manca d'informació que es dona quan hi ha un accident nuclear. Un veí de l'Ametlla de Mar es mostrava molt indignat «perquè vam estar a punt de viure un accident com el de Txernòbil, i nosaltres sense assabentar-nos, perquè ens deien que no passava res, que era un incendi en un tanc d'oli, quan amb una mica més i ens hauríem pogut despertar en un altre món».

Una senyora de mitjana edat va fer pública la seva por a les centrals nu-

clears dient que «una gran part de les dones d'aquests pobles tenim quists i això és per tota la porqueria que treuen les nuclears, que no ens beneficien en res, ans al contrari, ens maten».

L'Ametlla de Mar ha estat el primer poble a fer tot un dia de vaga per exigir el desmantellament de les centrals nuclears i ara treballen intensament per organitzar una multitudinària manifestació junt amb els pobles veïns per concentrar-se davant de Vandellòs I i exigir-ne el tancament definitiu.

Per la seva part, els instituts de batxillerat de Reus també s'han manifestat pels principals carrers de la ciutat amb l'objectiu de demanar la paraltzació de les centrals nuclears.

Mentrestant, segueixen les aportacions sobre el perill que la nit del dia 19 es va viure a Vandellòs I. Ha estat darrerament un bomber de la Generalitat del parc d'Amposta, que van participar igualment en l'extinció del foc, qui ha afirmat que «els bombers vam anar pensant que l'incendi s'havia produït en un tanc de fuel oil. En arribar a la central, vam poder observar una total absència de tècnics i de personal capacitats per a dirigir un sinistre d'aquest tipus. Aquesta situació produïa escenes de pànic en la resta de personal que hi havia a la central que era

Jaume Morrón: «L'accident de Vandellòs era previsible»

A profundint encara més en l'incendi del dia 19, el Servei Mundial d'Informació sobre l'Energia (WISE), de la mà del seu delegat a Tarragona, Jaume Morrón, ha constatat que «aquest accident a la turbina era previsible perquè hi ha antecedents en altres centrals espanyoles. Concretament, al gener de 1984 va haver-hi un incendi al grup nuclear d'Ascó igual que el del dia 19 a Vandellòs I: una fuga de l'hidrogen que refrigera l'alternador va provocar una explosió a la sala de turbines amb el resultat de dos treballadors ferits». Jaume Morrón ha subratllat que això està recollit en els informes del Consell de Seguretat Nuclear.

El delegat del WISE ha insistit que «a Ascó es produeix un sinistre, que és una central situada a 30 quilòmetres de distància de Vandellòs I, i la direcció d'aquesta última central no adopta les mesures necessàries per a evitar que un sinistre d'aquestes característiques es pugui produir en el seu reactor nuclear».

Jaume Morrón ha explicat que «per un problema de disseny de Vandellòs I, el dia de l'incendi a la turbina es van inundar en el transcurs de l'extinció del foc els turboventiladors que són fonamentals per a refrigerar el reactor. La inundació va ser causada per l'aigua que van utilitzar els bombers per a apagar el foc, ja que ningú els havia advertit del que hi havia a sota. Aquesta inundació gairebé va fer que el grafit s'incendiés, cosa que hauria comportat una situació semblant a la de Txernòbil».

En aquest sentit, Jaume Morrón ha recordat que «el que va passar a Txer-

ÀNGEL CATENA

Jaume Morrón, delegat del WISE a Tarragona.

nòbil fou que es va incendiar el grafit del reactor i a partir d'aquell moment va ser impossible controlar-ne l'emissió a l'exterior».

Morrón ha contemplat la hipòtesi que «hi ha possibilitats que s'hagi produït una fuga radioactiva a través del vapor que pressiona la turbina perquè aquesta funcioni, en cas que s'hi hagi produït alguna fissura. Si és així, aviat ho sabrem, perquè el WISE acaba d'instal·lar un monitor de control de la radiactivitat a Tarragona».

El silenci de la direcció de Vandellòs I des del moment en què s'han fet sentit reaccions sobre l'incendi del dia 19, ha estat total i és impossible accedir a informacions directes d'aquesta font. L'única reacció oficial, i un tant tímida, ha estat la del governador civil de Tarragona, Ramón Sánchez,

que s'ha limitat a reconèixer que «aquella nit, en el moment d'incendiar-se la turbina, no hi havia cap persona amb capacitat de comandament i amb capacitat tècnica per a organitzar la situació d'emergència i poder posar en marxa el PENTA».

El comitè d'empresa d'Hifrensa ha estat qui ha parlat, des d'un punt de vista de defensa aferrissada de la continuïtat de Vandellòs I, ha sortit al pas de les crítiques que ha rebut la direcció de la central i ha tret importància a l'incendi. De manera «clara i contundent», aquest comitè ha manifestat que l'incident del dia 19 va ser «del tipus convencional, i per tant, no nuclear. En cap moment ha representat el més mínim risc per al personal, ni per als habitants de la zona, com tampoc per al medi ambient».

Els treballadors de Vandellòs I no admeten comparacions entre l'accident de Txernòbil i el de Vandellòs I, perquè —assenyalen— les tecnologies de totes dues centrals són diferents i, consegüentment, incomparables.

Referent a la polèmica que es va originar arran del retard amb què la direcció de la central va avisar Protecció Civil de Tarragona de l'incendi que s'havia declarat a la turbina (una mitja hora més tard), el comitè ha proposat que es modifiqui «la normativa del PENTA, per tal que davant d'un incident, el primer que ha de fer el personal és actuar i avaluar-lo per, tot seguit, poder informar d'allò que realment succeeix, i en tot cas, és un únic organisme qui hauria d'ocupar-se d'informar tots els altres». □

incapaç de facilitar informació als bombers del que estava succeint».

El mateix bomber, que ha volgut restar en l'anonimat, ha dit que «els tècnics de la central estaven molt histèrics perquè perdien el control de la situació i semblava que el foc se'ls escapés de les mans. El panorama era bastant impressionant. Les sirenes no paraven de sonar i els cartells vermells d'evacuació eren constants. A més, era esgarriós el soroll que feien les vàlvules de seguretat en disparar-se, com també alguns dels sistemes de refrigeració d'aquella zona».

El bomber assegura que poc després, per comentaris que feien tècnics de la

central, «ens vam adonar que allò estava a punt de destruir-se per falta de refrigeració que garantis la seguretat del reactor. Fins que no van comprovar que la temperatura disminuïa no van poder respirar tranquils i entre ells van comentar: «encara sort que hem salvat el reactor».

El sindicat CCOO del Tarragonès ha denunciat l'incendi de Vandellòs I i no entén com els bombers no anaven vestits amb roba adient per a protegir-se en cas de fuga radioactiva. El president d'aquest sindicat a Tarragona, Josep Estrada, ha titllat de «delinqüents» el director de Vandellòs I i d'Hifrensa, que és la companyia explotadora de

Vandellòs I. «No entenem per què si a França estan desmantellant les centrals nuclears del tipus grafit-gas com aquesta, volen aprofitar el material d'allà per salvar Vandellòs I. Haurien d'anar tots els directius a la presó perquè en aquest incident no només hi ha hagut negligència sinó també delinqüència».

Finalment, un total de 26 entitats de la ciutat de Tarragona han elaborat un document en el qual exposen els perills de les centrals nuclears i en demanen la paralització. Entre els signants es troben diverses associacions de veïns, la USTEC, entitats recreatives i el Comitè per la Pau i el Desarmament. □